

Südslavistik-online

Heft 1 – Jahr I

Lucija Šarčević:

O Savjetovanjima njemačkih kroatista u Berlinu

O Savjetovanjima njemačkih kroatista u Berlinu

UVOD

Projekt jednogodišnjih dvodnevni Savjetovanja njemačkih kroatista u Berlinu nastao je na poticaj dr. Vesne Cvjetković Kurelec, veleposlanice Republike Hrvatske u Berlinu zajedničkom organizacijskom suradnjom s matičnim Ministarstvom vanjskih poslova i Ministarstvom znanosti, obrazovanja i športa RH. Počevši od 2005. godine do sada, kontinuirano su održana ukupno tri Savjetovanja. Da je ovaj hvalevrijedan projekt – vrlo dobro prihvaćen i došao u pravom trenutku – potvrđuje izuzetno dobar odaziv predavača sa slavističkih instituta i slavenskih seminara diljem sveučilišta SR Njemačke.

Prije kronološkog pregleda programa, događanja, aktivnosti i rezultata triju Savjetovanja, neminovnim se čini izdvojiti barem neke konkretne pojedinosti koje su motivirale rađanje projekta. Poznato je da je od svih neslavenskih zemalja, slavistika najzastupljenija u Njemačkoj. Čak na 40 sveučilišta djeluju slavenski seminari i instituti¹, a na njih 25 predaje se hrvatski jezik. Strukturalno nastava je organizirana u okviru lektorata ili/i tečaja pri centarima za strane jezike koji koordiniraju sa slavistikom. Uz nastavu jezika, različito od seminara, predaju se književnost i/ili kultura. Posljednjih godina pod utjecajem društveno „poželjnijih“, ali ne i prioritarno važnijih struka, studij slavistike proživljava duboku krizu. Pod prijatnom potonuća, slamku spasa pruža njegovo prestrukturiranje. Samim time položaj kroatistike pri slavenskim seminarima i institutima za slavistiku je u takvoj situaciji koja ne daje puno razloga za optimizam. To se snažno odražava na organizaciju i održavanje nastave dva segmenta koja prikazuju od sveučilišta do sveučilišta vrlo šaroliku paletu, pa gledajući izvana, na svakom slavističkom institutu pojedinačno različit je broj sati predviđen za izvođenje nastave, ali i naziv predmeta, pri čemu se daje zamijetiti polagano iščezavanje naziva „srpskohrvatski“, čija je kapa pokrivala predmete hrvatski, srpski i bosanski jezik. Zahvaljujući političkom priznavanju neovisnosti hrvatske države 25. lipnja 1991. godine i međunarodnom priznanju 15. siječnja 1992., Hrvatska je zadobila pravo na neovisan status svoga službenog jezika i izvan svojih granica. Od tada do danas umjetno stvoreni naziv „srpskohrvatski“ postupno je ustupao mjesto različitim dvočlanim, odnosno tročlanim nazivima u nekoliko kombinacija, u kojima su predmeti hrvatski, srpski i bosanski formalno razdijeljeni različitim razgodcima: crticom (-), kosom crtom (/) ili veznikom (i). Tako se prema kriteriju učestalosti u nazivu predmeta može susresti 10 različitih kombinacija:

Serbokroatisch, Kroatisch-Serbisch, Serbisch/Kroatisch, Kroatisch und Serbisch, Bosnisch-Kroatisch-Serbisch, Bosnisch/Kroatisch/Serbisch, Bosnisch, Kroatisch, Serbisch, Kroatisch/Serbisch/Bosnisch, Kroatisch, Bosnisch, Serbisch, Serbisch/Kroatisch/Bosnisch dok se u najnovije vrijeme *Bosnisch-Serbisch-Kroatisch*, poznat kraticom B-K-S, nudi kao „najsretnije“ rješenje. Činjenicama glede neujednačenoga broja nastavnih sati i naziva predmeta, svakako treba pribrojiti još jedan vrlo važan segment koji se odnosi na položaj, ulogu i status predavača, čija zemlja

¹ Istraživanje je provedeno putem interneta u rujnu 2007. godine.

podrijetla uvjetuje koji će se jezik predavati: hrvatski, srpski, bosanski. To znači iako su u nazivu predmeta dva ili tri jezika, praktično nastava se ostvaruje na jednom standardnom jeziku. Uz to što su nerijetko diplomati svojih zemalja, predavači trebaju uskladiti brojne vanjske i unutarnje čimbenike za uspješnu realizaciju nastavnoga procesa. Susreću se s poslovima organizacije podučavanja često u vrlo različitim i specifičnim okolnostima koje karakterizira heterogenost obzirom na broj, strukturu i materinji jezik polaznika, njihov stupanj jezičnoga predznanja, redovni studij, vremenski okvir nastave, prirodu sadržaja za učenje i dr. Tomu se trebaju pribrojiti brojne poteškoće s nedostatkom ili nedostatnim udžbenicima, priručnicima te nastavnim sredstvima i pomagalicama. Izuzev, lektorata nastavu materinjeg jezika, kulture i/ili književnosti ne financira matična zemlja predavača, nego domaćina koji za život i održanje slavistke sve više gubi sluh. Tako se u novije vrijeme događa da se odlaskom djelatnika u mirovinu, slavističke katedre zatvaraju ili iz nekih razloga priključuju drugima. Alternativno rješenje je reduciranje nastavnih sati, kada nerijetko predavači zadobivaju status „Lehrbeauftragte/r“ s dva do šest sati tjedne nastave kao najvećom - u skladu s ugovorom o radu - dopuštenom satnicom. Pri tomu se honorira „čista nastava“ bez priprema i bez izvannastavnih aktivnosti. Unatoč činjenici da postoji priličan broj studenata i gosta slušača – barem što se nastave hrvatskoga jezika tiče što je uveliko i zasluga procesa ubrzo pridruživanja Republike Hrvatske velikoj obitelji zemalja Europske unije - povećanje broja satnice nadaje se kao ideal kojega u trenutnoj situaciji nije moguće praktično ostvariti. Uz sve navedeno, predavači se susreću i s teškoćama glede dostupnosti stručne literature dok je mogućnost vlastitog daljnjeg permanentnog usavršavanja gotovo nikakva. U cijeloj toj situaciji nastavnici su prepušteni svojim kreativnim improvizacijama koje proistječu iz ljubavi prema struci, entuzijazma i nade da će ipak jednoga dana obrazovanje na malim jezicima biti prednost. Kako je spomenuto, nastavu ne financira zemlja domaćina, no nikako ne treba propustiti istaknuti, kada je riječ o nastavi hrvatskoga jezika, upućenost u situaciju, brižnost za očuvanje i promicanje hrvatskoga jezika i kulture, Odjela za međunarodnu suradnju pri MZOS-u RH, koje iako nema razmjenske lektorate u Njemačkoj, u skladu s mogućnostima, potpomaže osiguravanjem elementarne literature s područja hrvatskoga jezika, kulture i filma, ali ponekad financira održavanje osnovnih ili dodatnih tečajeva jezika onda kada je izražena potreba za učenjem, a određeno sveučilište nije u mogućnosti izdvojiti sredstva za njih, a to je stavka koja otkriva drugu stranu medalje. Naime, kada hrvatska strana želi poduprijeti nastavu i pošalje neki novčani iznos na bankovni račun određenoga sveučilišta, priča nema baš u potpunosti sretan kraj. Sveučilište postaje vlasnikom dostavljenih sredstava koje isplaćuje u skladu s ugovorom čiji okvir ne dopušta iskorak od maksimalnih šest sati tjedne nastave. Prema Zakonu o radu, veći broj nastavnih sati uvjetovao bi promjenu statusa predavača, odnosno rad se ne bi više tretirao kao honorarni, no njemačka strana nije spremna napraviti takav ustupak. Tako ostaje nezadovoljena potreba studenata za većim brojem nastavnih sati i shodno tomu, ponudi predavanja različitih razina u okviru predmeta.

Navedenim konkretnim zapažanjima nisu iscrpljeni svi elementarni problemi, jer svatko od predavača pojedinačno raspolaže svojim vlastitim iskustvima. Da je potrebno što žurnije rješavanje, u najmanju ruku nezgodne situacije, bilo je neophodno pokretanje projekta Savjetovanja njemačkih kroatista kako bi se stanje barem malo poboljšalo. Ukratko rečeno i jest! Dogodili su se vrlo pozitivni pomoci koji su donijeli dosta optimizma, nade i vjere u sretniju budućnost njemačke kroatistike.

Kako je sve počelo? *Gemeinsam mit Ihnen möchten wir die derzeitige Lage der Kroatistik, bzw. der Slawistik an den deutschen Universitäten analysieren, um die konkreten Probleme zu identifizieren, denen wir dabei täglich begegnen und damit zu deren Lösung beitragen. Aufgrund der Kontakte mit den Professoren, Lektoren und Lehrbeauftragten an den Slawistikinstituten deutschlandweit und aufgrund der Erfahrung in meiner nunmehr zweijährigen Amtszeit als Botschafterin Kroatiens bin ich zur Erkenntnis gelangt, dass der Kontakt und die Interaktion aller Institutionen und Experten - in Deutschland und Kroatien – von größter Bedeutung ist, denen nur so kann ihr Wissen und Ansehen zur Verbesserung der derzeitigen Lage dieses Lehrfachs an den deutschen Universitäten beitragen.* (dr. Vesna Cvjetković Kurelec, 13.05.2005., iz uvodnog dijela pozivnice na I. Savjetovanje njemačkih kroatista)

I. Savjetovanje njemačkih kroatista: Berlin, 16. i 17. srpnja 2005. godine

Prvo Savjetovanje njemačkih kroatista-slavista održano je 16. i 17. srpnja 2005. godine u Veleposlanstvu RH u Berlinu. Organizacija prvoga skupa ove vrste u SR Njemačkoj, pobudila je veliko zanimanje što potvrđuje dolazak i sudjelovanje 23-ju predavača sa 16 njemačkih sveučilišta. Analiziranje položaja slavistike, a posebice kroatistike, otkrivanje i pokušaj definiranja problema s kojima se susreće studij, bile su svrhom okupljanja kojemu je bio cilj pokušaj rješavanja konkretnih problema koji se odnose na održavanje nastave, ali i poteškoća s kojima se susreću predavači hrvatskoga, srpskog i bosanskog jezika.

Pozdravnim riječima dobrodošlice, Savjetovanje je svečano otvorila vlp. dr. Vesna Cvjetković Kurelec nakon čega su uslijedila izlaganja prof. dr. Marka Samardžije, pročelnika Katedre za standardni hrvatski jezik Odjela kroatistike Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu te prof. em. dr. Reinharda Lauera sa Seminara za slavenske filologije na Georg-August-Sveučilištu u Göttingenu. Program Savjetovanja, vodio je pomoćnik Ministra znanosti, obrazovanja i športa RH prof. dr. Pavo Barišić. Nakon stručnih izlaganja, nazočni su s oduševljenjem iskoristili prigodu za izvještaje, sugestije i prijedloge.

Drugoga radnog dana Savjetovanja pomoćnik Ministra za međunarodnu suradnju pri MZOŠ-u dr. Radovan Fuchs izlagao je na temu: “Skrb MZOŠ-a za kroatistiku na stranim visokoškolskim ustanovama”. Okrugli stol koji je uslijedio bio je posvećen temama “HAZU i hrvatski jezik”, te “Kroatistika i slavistika u RH”, na kojemu su izlagali akademici Radoslav Katičić, Mislav Ježić i prof. dr. Marija Turk. Završetkom drugoga bloka stručnih predavanja, sudionicima je bila ponovno otvorena mogućnost za razgovor i diskusiju o brojnim temama iz područja hrvatskoga jezika iz teorije i prakse.

Na temelju odaziva i zanimanja sudionika, za I. Savjetovanje se može zaključiti da je urodilo željom za unaprijeđenjem statusa hrvatskoga jezika u SR Njemačkoj i potvrdilo neophodnu potrebu za redovitim i kontinuiranim održavanjem istoga, čime su se osigurali

vrlo dobri preduvjeti da postane tradicionalno okupljanje na čijim će se zasadama razvijati daljnji rad i konkretna suradnja.

II. Savjetovanje njemačkih kroatista: Berlin, 22. i 23. srpnja 2006. godine

Dana 22. i 23. srpnja 2006. godine održano je II. Savjetovanje njemačkih slavista i kroatista u Veleposlanstvu RH u Berlinu. U odnosu na prvi, Skup je povećao broj sudionika na čak 30-ak sa 16 njemačkih sveučilišta. Idejno, organizacijski i tematski, nadovezuje se na prethodni, ali uz cilj pokušaja rješavanja konkretnih problema koji se odnose na održavanje nastave i poteškoća s kojima se susreću predavači, II. Savjetovanje je ustupilo puno mjesta stručnim predavanjima iz područja hrvatskoga jezika i jezikoslovlja. Kao i prethodnomu i ovomu Savjetovanju su nazočili predstavnici MZOŠ-a dr. Radovan Fuchs i prof. dr. Pavo Barišić ulogom voditelja programa. Predavanja su održali prof. dr. Marko Samardžija, pročelnik Katedre za hrvatski standardni jezik Odsjeka kroatistike pri Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, dr. Dunja Brozović Rončević, ravnateljica Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje u Zagrebu te dr. Mario Grčević, iz Zavoda za lingvistička istraživanja HAZU.

Uvodnim riječima dobrodošlice, obratila se vlp dr. Cvjetković Kurelec i dr. Fuchs. Veleposlanica je zahvalila svima nazočnima na dolasku i istaknula da je II. Savjetovanje organizirano na temelju vrlo pozitivnih reakcija sudionika prethodnoga te naglasila veliku važnost njegovoga tradicionalnog održavanja. Podsjetila je da je I. Savjetovanje imalo svrhu „detektiranja stanja na katedrama za slavistiku u Njemačkoj na kojima se predaje i hrvatski jezik, kao i razmatranje brojnih organizacijskih, tehničkih i financijskih problema s kojima su katedre tada bile suočene.“ Željama za uspješan rad, dr. Cvjetković Kurelec predala je riječ dr. Fuchsu, koji je izrazio zadovoljstvo održavanjem Skupa i prenio riječi podrške Ministra znanosti, obrazovanja i športa prof. dr. Dragana Primorca, čime je otpočeo radni dio susreta.

Na početku izlaganja, dr. Fuchs je obavijestio nazočne o dugo iščekivanom izdanju prvoga Univerzalnog hrvatsko-njemačkog rječnika autora Renate Hansen-Kokoruš, Josipa Matešića, Zrinke Pečur-Medinger i Marije Znika. Riječ je o suvremenom dvojezičnom rječniku koji je nastao kao rezultat predanoga rada jezičnih stručnjaka na Slavenskom seminaru u Mannheimu. Rječnik je financijskom potporom MZOŠ-a izdao 2005. godine Nakladni zavod Globus u Zagrebu. Obuhvaća 20 76 dvostupačnih stranica. Koncipiran kao priručnik za opću primjenu, rječnik je dobrodošao ne samo jezikoslovcima, nego i svima kojima je hrvatski, odnosno njemački drugi ili strani jezik. Rječnik je predstavljen u sklopu III. Savjetovanja njemačkih kroatista.

Prvo izlaganje na temu: „Položaj kroatistike i kroatističkih lektorata u svijetu“ održao je prof. dr. Samardžija, zatim je uslijedilo izlaganje dr. Brozović Rončević pod nazivom: „Zablude o procesima standardizacije hrvatskoga, srpskoga i bošnjačkog jezika“ i na koncu izlaganje dr. Grčevića na temu: „Razgraničenje zasebnih jezika s posebnim osvrtom na slavenski jezični prostor“. Izlaganja su bila vrlo zanimljiva, praktična i korisna. Nazočni su imali priliku postavljati pitanja predavačima, iznositi zapažanja, mišljenja, sugestije i primjedbe.

Drugoga dana Savjetovanja prof. dr. Samardžija održao je predavanje na temu: „Hrvatska jezična raznolikost“, a dr. Brozović Rončević dala „Sažeto izvješće o radu Vijeća za normu hrvatskoga standardnog jezika i jezičnim sadržajima na mrežnim stranicama Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje“. Vijeće za normu hrvatskoga standardnoga jezika osnovao je prof. dr. Primorac, ministar MZOŠ-a 14. travnja 2005. godine. Na čelu s predsjednikom akademikom Radoslavom Katičićem, Vijeće će voditi „sustavnu stručnu skrb o hrvatskom standardnom jeziku“, ali i “donijeti rješenja u svezi daljnje normizacije hrvatskog standardnog jezika te pratiti jezičnu problematiku i utvrditi načela u pravopisnoj normi”. Dr. Brozović je prikazala računalnu prezentaciju mrežnih stranica Instituta (<http://www.ihjj.hr>) na kojima se nalazi opsežna banka podataka namijenjena svima koji se bave hrvatskim jezikom. Posebnu pažnju sudionika privukla je internetska poveznica “Hrvatska jezična riznica” u koju su pohranjeni svi relevantni udžbenici, priručnici, rječnici, pravopisi, leksikoni, znanstveni i stručni radovi, publicistika te beletristika. Projekt je uspješno realiziran zajedničkom suradnjom Instituta i MZOŠ-a uz materijalnu potporu Vlade RH za razvoj i normiranje hrvatskoga standardnog jezika kao jedne od najvažnijih stavki u pripremama za članstvo Republike Hrvatske u EU.

Završetkom obaju izlaganja, uslijedili su prijedlozi i sugestije o budućim oblicima suradnje. Osnivanje Društva njemačkih kroatista kao jednoglasno usvojeni prijedlog vlp. dr. Cvjetković Kurelec prethodnoga dana, bio je ujedno i glavnim zaključkom Savjetovanja. Sastavljen je osmočlani Inicijativni odbor koji je preuzeo obvezu formiranja Društva, sastavljanja statuta te njegovu registraciju u njemačkom Općinskom sudu do sljedećega Savjetovanja njemačkih kroatista. Kao članovi Inicijativnog odbora odabrani su: prof. dr. Elisabeth von Erdmann (Bamberg), Renata Jakić (Freiburg), dr. Angela Richter (Halle), dr. Alida Bremer (Gießen), dr. Biljana Golubović (Tübingen), prof. dr. Renate Hansen-Kokoruš (Mannheim), dr. Walter Kroll (Göttingen) i prof. dr. Jochen Raecke (Tübingen).

Inicijativna grupa njemačkih kroatista sastala se 31. ožujka 2007. godine u prostorijama Veleposlanstva RH u Berlinu, gdje je održana osnivačka skupština Njemačkog društva za kroatistiku. Usvojen je statut Društva, izabrano vodstvo i novoosnovano Društvo registrirano kod nadležnog njemačkog pravosudnog tijela. Za predsjednicu Društva izabrana je prof. dr. Elisabeth von Erdmann, voditeljica Katedre za Slavenske književnosti Sveučilišta u Bambergu, a za zamjenicu predsjednice dr. Alida Bremer, književna prevoditeljica iz Münstera. Na temelju usvojenoga statuta ciljevi Društva su sljedeći: uspostavljanje i razvijanje međusobne komunikacije njemačkih kroatista, razmjena znanja i iskustava, promicanje studiranja i proučavanja hrvatskog jezika, književnosti i kulture te poboljšavanje kvalitete nastave i znanstvenog rada u području hrvatskog jezika, književnosti i kulture na njemačkim sveučilištima. Pravno utemeljenje Društva je izvršeno do III. Savjetovanja njemačkih kroatista.

III. Savjetovanje njemačkih kroatista: Berlin, 20. i 21. listopada 2007. godine

Posljednje u nizu, III. Savjetovanje njemačkih kroatista održano je 20. i 21. listopada 2007. u Veleposlanstvu RH u Berlinu. Okupilo je brojne predavače s petnaest različitih njemačkih sveučilišta na kojima se hrvatski jezik predaje u okviru slavističkih studija.

Savjetovanje su pozdravnim govorima otvorile vlp. dr. Vesna Cvjetković Kurelec i mr. sc. Vera Šutalo, pomoćnica Ministra znanosti, obrazovanja i športa RH koja je prenijela sudionicima i suorganizatorima poruke podrške ministra prof. dr. Primorca, a iz izlaganja mr. sc. Šutalo, izdvajaju se obavijesti o različitim međunarodnim znanstvenim, stručnim i razmjenskim projektima Ministarstva, te o potpori hrvatskim lektoratima u svijetu i hrvatskoj dopunskoj nastavi.

Program Savjetovanja bio je tematski podijeljen na dva dijela: "*Aspekti hrvatsko-njemačke kulturne i književne razmjene*" u okviru kojega su održana predavanja i to uvodno prof. em. dr. Reinhard Lauer s Odsjeka za slavističku filologiju Sveučilišta Göttingen te gosta predavača s Odjela kroatistike Filozofskog fakulteta iz Zagreba prof. dr. Dunja Fališevac: "Uloga njemačkih kroatista u njemačko-hrvatskoj kulturnoj i književnoj razmjeni", prof. dr. Marijan Bobinac: "Recepcija njemačke drame u Hrvatskoj 19. stoljeća", prof. dr. Vinko Brešić: "Časopisna slika hrvatske književnosti i njemački kontekst" i izv. prof. dr. Davor Dukić: „ Od tradicionalne komparatistike do književne imagologije: njemačka komponenta u hrvatskom kulturnom imaginariju“.

Prof. em. dr. Lauer član Akademije znanosti u Göttingenu i Beču te Akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu, pridonio je recepciji hrvatske književnosti i jezika u Njemačkoj svojim znanstvenim radovima, među kojima se izdvajaju: „Okviri hrvatske književnosti“ i „Miroslav Krleža i njemački ekspresionizam“. U svome predavanju prof. em. dr. Lauer izložio je povijesni pregled kulturne i književne razmjene Njemačke i Hrvatske i unatoč različitim razvojnim smjerovima, prisutnost utjecaja među dvjema književnostima kao i njemačkoga na hrvatski jezik. Posebno je naglasio veliku potrebu za kvalitetnim prevođenjem knjiga hrvatskih klasičnih i suvremenih pisaca kako bi se hrvatska književnost što bolje upoznivala, promicala i njegovala na njemačkom kulturnom prostoru. Za ilustraciju na kraju izlaganja, prof. em. dr. Lauer pročitao je svoj prijevod početka spjeva „Osman“ Ivana Gundulića.

Drugi tematski dio programa bio je obuhvaćen okvirnom temom: „*Prioriteti hrvatske jednojezične leksikografije u 21. stoljeću.*“ Izlagala je doc. dr. Bernardina Petrović, profesorica hrvatskoga standardnog jezika pri Odsjeku kroatistike Filozofskog fakulteta u Zagrebu i mr. sc. Dinka Pasini koja je predstavila sveučilišni program učenja hrvatskoga kao drugog i stranog jezika za strance i hrvatske iseljenike u "Croaticum" <http://croaticum.ffzg.hr/>. Ravnateljica Hrvatske sveučilišne naklade, Anita Šikić predstavila je udžbenik, vježbenicu i CD-rom „Hrvatski za početnike“, koje „Croaticum“ koristi u radu sa studentima. Sudionici Savjetovanja koji se u nastavi već služe navedenim publikacijama, izrazili su zadovoljstvo istim, jer im uvelike osiguravaju uspješnu nastavu hrvatskoga jezika i kulture.

U posljednjem dijelu drugoga bloka predavanja, uvodno i zaključno izlaganje održala je predsjednica Društva njemačkih kroatista, prof. dr. Elisabeth von Erdmann, voditeljica Katedre za Slavske književnosti Sveučilišta u Bambergu. Predavanja su također održali prof. em. dr. Josip Matešić sa Slavskega seminara iz Mannheima, koji je domaćinima, gostima i sudionicima predstavio suautorsko djelo „Njemačko-hrvatski univerzalni rječnik“ kojega je izradio skupa s prof. dr. Renate Hansen-Kokoruš, prof. Zrinkom Pečur-Medinger i dr. Marijom Znika.

Renata Jakić, asistentica dr. von Erdmann i članica upravnog odbora Društva najavila je projekt udžbenika za učenje hrvatskog jezika za napredne studente. Nadalje, izlagali su prof. dr. Jochen Raecke sa sveučilišta u Tübingenu koji je predstavio projekt on-line časopisa „Südslawistik On-line“ koji će obuhvaćati jezične i književne teme slavenskih kultura. Prvo izdanje časopisa bit će posvećeno kroatistici i kroatistima.

Dr. Alida Bremer, potpredsjednica Društva njemačkih kroatista, književna prevoditeljica, spisateljica, voditeljica projekta i urednica programa protekloga hrvatskog nastupa na Međunarodnom sajmu knjiga u Leipzigu 2008. godine izlagala je na temu: „Predstavljanje projekta – Hrvatska kao zemlja-težište na Sajmu knjiga u Leipzigu 2008.“ Predstavljajući projekt, dr. Bremer je izvijestila o programu predstavljanja Hrvatske kao zemlje-težišta istaknuvši veliko zanimanje za projekt u njemačkoj javnosti prigodom održavanja posljednjega Sajma knjiga u Frankfurtu. Obavijesti glede hrvatskog nastupa na Sajmu knjiga u Leipzigu 2008. godine dostupne su Internet stranici: www.krobuch.de

Zaključno izlaganje III. Savjetovanja njemačkih kroatista održala je prof. dr. von Erdmann predstavivši osnovne zadaće Društva njemačkih kroatista, a to su uspostavljanje komunikacije (kako međusobne tako i sa stručnjacima iz Hrvatske), prezentacija projekata, transparentnost planiranih aktivnosti uz važnost umreženosti kako bi se postiglo poboljšanje i daljnji razvitak statusa kroatistike u Njemačkoj kao i rad na promociji hrvatskog jezika i književnosti na njemačkoj znanstvenoj, kulturnoj i književnoj sceni. Prof. dr. von Erdmann je naglasila i važnost međukulturne i međuregionalne suradnje i s ostalim slavenskim jezicima i kulturama. Trenutni konkretni zadatci Društva bit će sljedeći: privlačenje što većeg broja članova, pokretanje on-line glasila s aktualnim događanjima (seminari, znanstveni skupovi, književna čitanja, izložbe i sl.) na području Njemačke i Hrvatske, objavljivanje termine događanja, obavještanje o znanstvenim skupovima, lektorskim konferencijama i sl. Stranice glasila imat će i linkove na profile institucija i osoba iz Njemačke i iz Hrvatske. Svi su kroatisti pozvani na suradnju u uređivanju glasila. Uz navedeno, bit će uspostavljen chat forum svrhom komunikacije njemačkih kroatista. Prvi samostalni sastanak članova Društva bit će održan 09.05.2008. na sveučilištu u Bambergu. Na njemu će se analizirati dosadašnji rezultati rada Društva, predstaviti njegova internet stranica, izvršiti prijem novih članova, donijeti izvješće s protekloga Sajma knjiga u Leipzigu i dr. Skup će također ugostiti i organizirati književnu večer s Oljom Savičević i Edom Popovićem, hrvatskim piscima predstavljenima na spomenutom na Sajmu knjiga. Zaključujući svoje izlaganje prof. dr. von Erdmann pozvala je sve nazočne na suradnju i uključivanje u Društvo stojeći rado na raspolaganju u svezi s individualnim stručnim sugestijama i prijedlozima ciljem što uspješnijega zajedničkog rada.

Društvo njemačkih kroatista planira redovite susrete, ali i preuzimanje od Veleposlanstva RH organizaciju IV. Savjetovanja njemačkih kroatista za što je mr.sc. Šutalo poželjela puno uspjeha i zaključila III. Savjetovanje njemačkih kroatista.

Vrijedno je spomenuti još nešto što povezuje sve tri prve večeri triju Savjetovanja, a to je prijem i svečani “hrvatski” domjenak u rezidenciji Veleposlanstva RH u Berlinu, koje je organizirala dr. Cvjetković Kurelec kako bi se sudionici mogli međusobno upoznati i razmijeniti iskustva nastavnoga rada u opuštenijoj atmosferi. Uz navedeno, posljednji put je uklopljen i književni susret s Veljkom Barbierijem, kojega je vodila dr. Bremer predstavljajući autorove knjige “Dioklecijan” i njemačko izdanje “Kuharskog kanconijera” u njezinu prijevodu.

Na koncu ispričavam se ako je u retrogradnom pogledu na održana Savjetovanja došlo do nekih propusta u radu i ujedno najljepše zahvaljujem dr. Jadranki Conrad, tajnici prvoga reda Veleposlanstva Republike Hrvatske u Berlinu na ljubaznom ustupku uvida u bilješke s II. i III. Savjetovanja njemačkih kroatista.

ZAKLJUČAK

U svakom pogledu izvrsna organizacija i realizacija dosadašnjih triju Savjetovanja njemačkih kroatista dokazuje da Republika Hrvatska kao zemlja znanja, obrazovanja i kulture brine, sustavno radi i stalno ulaže u poboljšanje statusa nacionalnoga jezika i izvan njezinih granica.

Od prvoga do trećega susreta njemačkih kroatista mogu se utvrditi brojni pozitivni, kvalitetni i uspješni pomaci koji se odnose na vrlo dobro osmišljavanje i precizno strukturiranje programa s važnim temama iz jezikoslovlja, književnosti i kulture, ugošćavanje sve većega broja vrhunskih hrvatskih i njemačkih jezikoslovnih i književnih stručnjaka, a kao najznačajniji rezultat zajedničkog rada izdvaja se osnivanje Društva njemačkih kroatista kao prvog takve vrste u Europi osnovanog inicijativom Veleposlanstva RH u Berlinu i podrškom Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa RH ciljem promicanja hrvatskoga jezika, književnosti i kulture u SR Njemačkoj.

U Saarbrückenu, 28.04.2008.

Lucija Šarčević